

Sygn. akt I C 831/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2018 r.

1. Sąd Rejonowy w Kłodzku, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Daria Ratymirska

Protokolant: p.o. protokolanta sądowego Renata Świgost-Pusz

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2018 r. w Kłodzku na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko A. M.

o zapłatę kwoty 6.645,81 zł i ustalenie

I. zasądza od pozwanego A. M. na rzecz powoda M. S. kwotę 2.500 (dwa tysiące pięćset) zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w dalszej części;

III. ustala i przyznaje na rzecz adw. J. S. wynagrodzenie za udzieloną powodowi z urzędu pomoc prawną w kwocie 1.476 zł, którą poleca wypłacić z wydatków budżetowych Sądu Rejonowego w Kłodzku;

IV. nakazuje pozwanemu uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 984,65 zł, tytułem kosztów sądowych;

V. zasądza od powoda M. S. na rzecz pozwanego A. M. kwotę 564,54 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu.

(...)

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł pozew przeciwko A. M. o zapłatę kwoty 1600 zł. W uzasadnieniu podał, że w dniu 26.09.2014r. będąc po wpływie alkoholu, pozwany kilkakrotnie napadł na niego, używając gróźb pozbawienia życia, za co został skazany prawomocnym wyrokiem z dnia 23 marca 2015r. Podał, że od wielu lat pozwany mu ubliżał, wyzywał, co spowodowało, że powód ograniczył wychodzenie z domu, bał się spełnienia gróźb, zachorował na bruksizm, agorafobię i nerwicę.

W piśmie procesowym z dnia 2 czerwca 2016r. powód rozszerzył powództwo - wniósł o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, o zasądzenie kwoty 1.057,30 zł, tytułem odszkodowania za koszty leczenia, w tym zakupu leków i dojazdów na leczenie, oraz kwoty 5.000 zł, tytułem zadośćuczynienia.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Przyznał, że w dniu 26.09.2014r. popełnił czyn karalny, za który został skazany prawomocnym wyrokiem, ale było to zachowanie jednorazowe, od tamtego czasu nie kontaktował się z powodem, nie groził mu, nie wchodził na teren jego posesji. Zaprzeczył twierdzeniom powoda, jakoby od wielu lat miał mu grozić, wyzywać. Zaprzeczył, aby swoim zachowaniem przyczynił się do chorób powoda.

W piśmie procesowym z dnia 4 września 2018r. powód rozszerzył powództwo, domagając się ostatecznie zasądzenia od pozwanego kwoty 6645,81 zł, w tym:

- kwoty 5000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 czerwca 2016r., tytułem zadośćuczynienia za cierpienie fizyczne i psychiczne, spowodowane zachowaniami pozwanego;

- kwoty 677,30 zł, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 czerwca 2016r., tytułem zwrotu kosztów zakupu leków, w tym kwoty 417,30 zł, tytułem zwrotu kosztów zakupu leków, opisanych w piśmie procesowym z dnia 2.06.2016r., kwoty 350 zł, tytułem zwrotu kosztów wykonania płytki,

- kwoty 978,51 zł, z odsetkami od dnia 4 września 2018r., tytułem zwrotu kosztów zakupu leków, objętych fakturami, dołączonymi do nin. pisma.

Ponadto, w ramach rozliczenia kosztów procesu, powód domagał się zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów dojazdów na badania biegłych w niniejszej sprawie w łącznej kwocie 522,90 zł, na którą składają się: kwota 390 zł, stanowiąca koszt przejazdów, wymienionych w piśmie powoda z 2 czerwca 2016r.; kwota 132,90 zł, tytułem poniesionych kosztów dojazdów na badania przez biegłego z zakresu psychiatrii i biegłego z zakresu chirurgii szczękowej.

Sąd ustalił:

Wyrokiem z dnia 24 marca 2015r. tut. Sąd skazał pozwanego za przestępstwo z art. 190§1 kk, polegające na tym, że w dniu 26 września 2014r. w O. przy ul. (...), groził powodowi pozbawieniem życia, które to groźby wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności.

Dowód:

wyrok z dnia 24.03.2015r., sygn. akt (...) (k-33 akt sprawy tut. Sądu sygn. (...)).

Powód skarżył się siostrze E. K., że pozwany, będąc pod wpływem alkoholu, wyzywał go słowami wulgarnymi.

Dowód:

zeznania świadka E. K. (k-186v.)

zeznania świadka Z. Z. (k-187)

zeznania świadka J. P. (k-187v.)

zeznania powoda (k-188v.-189)

Powód leczy się w poradni zdrowia psychicznego z powodu zaburzeń nerwicowych i agorafobii. Nie pracuje od 9 lat, utrzymuje się z opieki społecznej, mieszka sam. Choruje na bruksizm. Pierwsze objawy chorób pojawiły się w 2014 roku. W przeszłości powód doznał urazu głowy z utratą przytomności, nadużywał alkoholu, choruje na cukrzycę. Cierpi na organiczne zaburzenia osobowości i nastroju, przejawia nadmierną chwiejność emocjonalną, nerwowość, nadpobudliwość, łatwo ulega rozdrażnieniu. Powód ma stwierdzoną wadę zgryzu, która predestynuje do powstania bruksizmu. Jest z tego powodu leczony stomatologicznie, dzięki czemu dolegliwości bólowe uległy wyciszeniu. Stres, wywołany konfliktem z pozwanym, w tym groźbami z jego strony, potęgował dolegliwości, związane z bruksizmem.

Dowód:

opinia biegłej sądowej z zakresu psychiatrii R. B. (k-226-233, 263-264),

opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii szczękowo – twarzowej L. R. (k-286-287, 296),

zaświadczenie lekarskie z (...) z dn. 27.10.2015r. (k-3);

zaświadczenie lekarskie z dn. 2.12.2015r. (k-5)

zaświadczenia lekarskie (...) z dn. 10.11.2015r., z dn. 16.02.2016r., z dn. 30.05.2016r., z dn. 17.06.2016r., z dn. 18.07.2016r., z dn. 29.08.2016r., z dn. 13.09.2016r. (k-2, 140, 143, 146, 147, 148, 149, 150)

zeznania świadka E. K. (k-186v.)

zeznania powoda (k-188v.-189).

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 415 k.c., kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Przepis art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 k.c. stanowi zaś, że sąd może przyznać poszkodowanemu, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę, tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę (szkodę niemajątkową), ujmowaną, jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości, oraz cierpienia psychiczne, to jest ujemne uczucia, przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi. Zadośćuczynienie, przyznawane jednorazowo, stanowić ma rekompensatę za całą krzywdę. Ma na celu przede wszystkim złagodzenie doznanych cierpień, a jego wysokość musi uwzględniać stopień doznanej krzywdy, rodzaj naruszonego dobra, zakres i rodzaj rozstroju zdrowia, czas trwania cierpień, wiek pokrzywdzonego, intensywność ujemnych doznań fizycznych i psychicznych, rokowania na przyszłość. Zadośćuczynienie powinno przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość, która nie może być jednak nadmierna do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych w społeczeństwie, a więc powinno być utrzymane w rozsądnych granicach.

Ustalono, że w dniu 26 września 2014r. pozwany groził powodowi pozbawieniem życia, które to groźby wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione. Za to przestępstwo pozwany został skazany prawomocnym wyrokiem karnym. Z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków wynika ponadto, że pomiędzy stronami był konflikt, a powód skarżył się siostrze E. K., że pozwany, będąc pod wpływem alkoholu, wyzywał go słowami wulgarnymi. Powód nie wykazał, aby ponadto dochodziło ze strony pozwanego pod jego adresem do innych jeszcze bezprawnych, zawinionych zachowań (art. 6 kc). Twierdzenia powoda, jakoby w okresie od 2012 do 2015 roku pozwany wielokrotnie kierował pod jego adresem groźby pozbawienia życia, naruszał jego nietykalność cielesną, mir domowy, okazały się gołosłowne. Same zeznania powoda, niepotwierdzone innymi dowodami, w tym zeznaniami przesłuchanych w sprawie świadków, w sytuacji, gdy pozwany im zaprzeczał, nie mogą stanowić wystarczającej podstawy do poczynienia ustaleń zgodnych z wersją powoda. Niewątpliwie jednak na skutek bezprawnego zachowania pozwanego, polegającego na kierowaniu wobec niego wyzwisk i groźb pozbawienia życia, u powoda doszło do rozstroju zdrowia. Jak wynika z opinii biegłych sądowych z zakresu chirurgii szczękowo – twarzowej L. R. oraz psychiatry R. B., stres, wywołany konfliktem z pozwanym, w tym groźbami z jego strony, potęgował dolegliwości, związane z bruksizmem – chorobą, na którą leczy się powód, doprowadził do nasilenia istniejących już objawów choroby. Swoim zachowaniem pozwany doprowadził zatem do rozstroju zdrowia powoda, co skutkowało zasądzeniem zadośćuczynienia w wysokości 2.500 zł, które będzie adekwatną rekompensatą za doznaną krzywdę. Miarkując zadośćuczynienie Sąd miał na uwadze, że pierwsze objawy bruksizmu, nerwicy i agorafobii powód stwierdził już w 2012r roku, a więc przed wykazaną datą, w której nastąpiło bezprawne i zawinione zachowanie pozwanego. Biegli wskazali na wieloczynnikową etiologię powstania bruksizmu u powoda - stwierdzona wada zgryzu, przewlekły stres, związany z sytuacją osobistą, nie tylko wywołany przez zachowanie pozwanego, ale także niezależnymi od pozwanego problemami zdrowotnymi, finansowo – mieszkaniowymi. Powód nie wykazał ponadto, aby następstwem zachowania pozwanego było powstanie u niego takich chorób, jak nerwica czy agorafobia. Wprawdzie powód leczy się w poradni zdrowia psychicznego, gdzie rozpoznano u niego takie choroby, jednakże, jak wynika z opinii biegłej psychiatry R. B., podane przez powoda objawy nie dają podstaw do rozpoznania u niego nerwicy lub agorafobii. Powód cierpi na organiczne zaburzenia osobowości i nastroju, przejawia nadmierną chwiejność emocjonalną, nerwowość, nadpobudliwość, łatwo ulega rozdrażnieniu, czego jednak nie można wiązać z zachowaniem pozwanego.

Jak stwierdziła biegła, do rozwoju tych zaburzeń mógl przyczynić się doznany w przeszłości uraz głowy z utratą przytomności, nadużywanie w przeszłości alkoholu oraz choroba somatyczna - cukrzyca.

Termin spełnienia świadczenia zasadzonego na rzecz powódki nie został oznaczony w umowie, ani nie wynika z właściwości zobowiązania. W związku z powyższym, uwzględniając treść art. 455 kc, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W związku z powyższym, odsetki od kwoty 2500 zł zasądzono od dnia 15.06.2016r., tj. od następnego dnia po doręczeniu pozwu w niniejszej sprawie, skoro powód nie wykazał, że wcześniej wzywał pozwanego do zapłaty z tego tytułu (art. 481 § 1 i 2 kc w zw. z art. 455 kc).

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. W części, dotyczącej żądania zasądzenia odszkodowania, tytułem zwrotu kosztów leczenia, Sąd podzielił stanowisko pozwanego, że powód nie udowodnił związku przyczynowego pomiędzy szkodą a bezprawnym, zawinionym zachowaniem pozwanego. W świetle zgromadzonych dowodów, w szczególności opinii biegłych, nie było podstaw do uznania, że choroby, na które leczy się powód były następstwem zachowania pozwanego, a sama utrata zdrowia przez powoda nie jest wystarczającą przesłanką do żądania odszkodowania, z tytułu poniesionych kosztów leczenia. Powód nie wykazał, że konieczność zakupu leków, których dotyczą przedstawione faktury (k-44, 46, 47, 311-327) spowodowana była potrzebą leczenia skutków bezprawnego zachowania pozwanego (art. 444§1 kc w zw. z art. 6 kc).

Nie zasługiwało na uwzględnienie także powództwo, w zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, z uwagi na brak interesu prawnego (art. 189 kpc). W przypadku powstania nowej szkody w związku z zachowaniem pozwanego powód może wytoczyć nowe powództwo o zasądzenie. W świetle przepisu art. 442¹ § 3 kpc w aktualnym brzmieniu, nie można tu mówić o czasowym ograniczeniu dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody na osobie, która w tym przypadku jeszcze nie powstała lub się nie ujawniła.

Orzeczenie w pkt III wyroku oparto na przepisie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015, poz. 1800), ustalając wynagrodzenie dla pełnomocnika z urzędu powoda w stawce minimalnej, powiększone o wartość podatku VAT.

W toku postępowania powstały wydatki, pokryte tymczasowo przez Skarb Państwa, na wynagrodzenia biegłych, związane z przesłaniem dokumentacji medycznej (k-176, 242, 268, 289, 298), wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu, ustanowionego dla powoda, oraz pozostała nieuiszczona opłata sądowa od pozwu (5% wartości przedmiotu sporu – 333 zł), łącznie w kwocie 2591,17 zł (5,01 + 147,60 + 129,56 + 400 + 100 + 1476 + 333). Zgodnie z wynikiem procesu, który powód wygrał w ~38%, wym. kosztami sądowymi należało stosunkowo obciążyć pozwanego (2591,17 zł x 38% = 984,65 zł), przy uwzględnieniu, że powód był zwolniony od kosztów sądowych (art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 kpc, zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań, koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Fakt zwolnienia powoda od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi, jeżeli istnieje podstawa prawna do zasądzenia takich kosztów (post. SN z 5.7.2012 r., IV CZ 42/12, Legalis). Zgodnie z art. 98 § 1 kpc, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (§ 3). W niniejszej sprawie powód poniósł koszty procesu w kwocie 500 zł, z tytułu zaliczki na wynagrodzenie biegłego. Brak było podstaw do rozliczenia w ramach kosztów procesu, kosztów dojazdów powoda na badanie przez biegłych (k-308), skoro nie były to koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Pozwany poniósł koszty w wysokości 1217 zł, w tym z tytułu wynagrodzenie pełnomocnika, będącego adwokatem, w stawce minimalnej, i z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (1200 + 17). Łącznie koszty procesu w sprawie wyniosły 1717 zł, z czego pozwany, zgodnie z wynikiem procesu, powinien je ponieść w wysokości 652,46 zł (38%). Skoro poniósł je w wysokości wyższej, zasądzono na jego rzecz różnicę (1217 – 652,46 = 564,54).

1 tak: wyrok SN z dnia 20.04.2006r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8.02.2006r., I ACa 1131/05, LEX nr 194522.